

Toetsvormen

Er zijn verschillende toetsvormen. Welke je kiest is afhankelijk van de toets. Hieronder volgt een overzicht met een beschrijving van de toetsvormen met voor- en nadelen van elke vorm

Multiple Choice (MC)

De MC-vraag bestaat gewoonlijk uit twee onderdelen. De vraag komt eerst, waarna de mogelijke antwoorden genoemd worden. De mogelijke antwoorden bestaan uit één correct antwoord en meerdere incorrecte antwoorden. De student wordt gevraagd één van de mogelijke antwoorden te kiezen. Het goede antwoord staat vast en is objectief te beoordelen (softwarematig).

Voordelen

- Geschikt bij grote aantallen studenten (>60) en bij veel vragen in beperkte tijd;
- Breed en dekkend toetsen op laag cognitief niveau (kennis en begrip van feiten, concepten, procedures);
- Toepassen van kennis in nieuwe situaties (casusvragen);
- Nakijktijd is beperkt.

Nadelen

- Leesvaardigheid is van invloed;
- Constructie van vragen is tijdrovend m.n. voor hoger orde doelen;
- MC toetsen zet studenten aan tot reproductie, en 'oppervlakkig' leren;
- Validiteit kan in het geding zijn (oplossing: MC-vragen combineren met open vragen).

[Lees hier meer over MC-toetsen maken.](#)

Open vragen

Open vragen kunnen variëren van vragen waar een kort antwoord op gegeven kan worden tot een lang antwoord, zoals een essay vraag. De beoordeling en interpretatie van het antwoord doet de docent. Om beoordelaarseffecten en interpretatieverschillen te beperken is een antwoordmodel en/of beoordelingsvoorschrift nodig.

Voordelen

- Geschikt voor lager en hoger orde doelen;
- Weinig vragen nodig om thematisch de diepte in te gaan;
- Een breed scala aan typevragen kan (in samenhang) worden gesteld;

- Open vragen zet studenten aan tot hoger orde leren, en het aanbrengen van samenhang in feiten, concepten en procedures;

Nadelen

- Geschikt voor een kleiner aantal studenten (<60)
- Opstellen van antwoordvoorschrift en instructie van beoordelaars kost tijd;
- Afnametijd beperkt het aantal te stellen vragen;
- Beoordeling kan verschillen op grond van handschrift, taal- en spelfouten etc.;
- Beoordelaarseffecten/uniformiteit in beoordeling (betrouwbaarheid) staat onder druk bij grote groepen studenten en meerdere betrokken beoordelaars;
- Nakijktijd is tijdrovend, resultaten zijn na enige tijd (max. 2 weken) pas beschikbaar.

Digitaal Toetsen (Remindo)

Het afnemen van digitale examens verschilt van geschreven tentamens omdat deze online of met een computer in de examenzaal gemaakt kunnen worden. De focus van de docent ligt, in vergelijking met geschreven examens, meer op het goed organiseren van de toets.

Daarnaast kunnen vragen van een digitale toets makkelijk opgeslagen worden met een itembank. Bij het samenstellen van een nieuwe toets kunnen de vragen opgehaald worden uit de itembank, gebaseerd op de toetsmatrijs.

Voordelen

- Kent alle voordelen van MC en open vragen;
- Heeft de beschikking over een grote variatie aan gesloten vraagvormen die mogelijkheden biedt tot valide oordelen (conform toetsmatrijs);
- Antwoorden op open vragen zijn makkelijk leesbaar (geen handgeschreven teksten);
- Beperkte nakijktijd in vergelijking met open vragen;
- Verdelen van nakijkwerk open vragen is eenvoudig en goed te organiseren;
- [Analyse van de resultaten](#) (ook van de open vragen) is snel beschikbaar.

Nadelen

- Vraagt meer van de cursuscoördinator qua organisatie: het goed regelen van een toetszaal (beperkte capaciteit), klaarzetten van de toetst, en overleg met de key-user van de faculteit;
- Calamiteiten zoals verstoorde internetverbinding of stroomuitval, hebben een grote impact.

Mondeling toets

Tijdens een mondeling gaat de docent in discussie met de student(en). De beoordelaar geeft een beoordeling gebaseerd op het gehele gesprek.

Voordelen

- Is geschikt voor kleine groepen studenten, en alle doelniveaus;
- Is een persoonlijk contactmoment met de docent;
- Zet studenten aan tot diep leren (hoger orde doelen);

Nadelen

- Stafcapaciteit is beperkend;
- Beoordelaarsverschillen zijn groot in het verloop van het gesprek, de aard en inhoud van de vragen;
- Voor de belangrijke doelen/onderwijsonderdelen zijn twee beoordelaars gewenst (het 4-ogen-principe), om objectiviteit te kunnen borgen;
- Het gespreksverloop is door de interactie niet goed voorspelbaar.

Vaardigheidstoets (Rubric)

In de toetsing van vaardigheden wordt onderscheid gemaakt in toetsing van het product (paper, thesis) en het proces (samenwerking, onderzoeksproces, reflectie). Hierbij vindt beoordeling plaats door directe observatie van de vaardigheid. Als instrument worden Rubrics (beoordelingslijst in matrixvorm) gebruikt. Criteria zijn naar niveau beschreven in zogenaamde prestatie-indicatoren. Onderscheid wordt gemaakt in analytische versus holistische rubrics, en taakspecifieke versus generieke rubrics.

Holistische rubric

Complexe vaardigheden/competenties zijn integraal beschreven op een beperkt aantal hoofdcomponenten

Analytische rubric

Vaardigheid is onderverdeeld in meerdere criteria, die afzonderlijk zijn te beoordelen naar een eenduidig beschreven prestatieniveau.

Taakspecifieke rubric

voor beoordeling van een specifieke vaardigheid in een bepaalde context

Generieke rubric

Voor beoordeling van veelal context-onafhankelijke vaardigheidsontwikkeling over een langere periode.

Voordelen

- Geschikt om hoger orde doelen te toetsen in het cognitief, motorisch en affectief domein;
- De analytische rubric geeft gedetailleerde formatieve feedback aan de student om het werk op een hoger niveau te kunnen brengen;
- De analytische rubric geeft met name nieuwe/jonge docenten houvast bij het beoordelen;
- De holistische rubric is snel in het gebruik;
- Analytische rubric kan worden ingezet als formatief toetsinstrument;
- Holistische rubric kan gebruikt worden voor de eindbeoordeling (summatief gebruik);
- Bij gebruik ervan door de opleiding heen kan zo de ontwikkeling van de student inzichtelijk worden gemaakt.

Nadelen

- De analytische rubric wordt door ervaren docenten ook wel gezien als afvinklijst, waarmee geen recht wordt gedaan aan integrale vaardigheid als geheel;
- Het apart scoren per criterium kan ertoe leiden dat de optelsom van de deelscores afwijkt van de overall indruk (criterium-validiteit);
- De holistische rubric geeft minder expliciete aanwijzingen voor verbetering (minder geschikt voor formatieve feedback);
- De holistische rubric is door interpretatieverschillen tussen docenten onderhevig aan subjectiviteit.

[Klik hier voor het Overzicht toetsvormen als pdf.](#)

Andere thema's binnen toetsing zijn:

- Toetsen en beoordelen van samenwerking;
- Toetsen en beoordelen van reflectie;
- Betrekken van studenten bij de beoordeling (peer- en self assessment).